

กฎกระทรวง

แบ่งส่วนราชการกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

กระทรวงสาธารณสุข

พ.ศ. ๒๕๖๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ ณ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อ ๒ ให้กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาการและการบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก โดยส่งเสริมและพัฒนาการวิจัย การจัดระบบความรู้ พัฒนาแหล่งผลิตและผลิตภัณฑ์สมุนไพร คัมภีร์ และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์พื้นบ้านไทย พัฒนาคุณภาพมาตรฐานการบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เพื่อนำไปใช้ในระบบบริการสุขภาพ อย่างมีคุณภาพ ปลอดภัย และเป็นทางเลือกให้แก่ประชาชนในการดูแลสุขภาพ โดยมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๒) กำหนดทิศทาง เป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกของประเทศ

(๓) ศึกษา วิจัย วิเคราะห์ และพัฒนาองค์ความรู้ด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร เพื่อการอนุรักษ์ คัมภีร์ และการนำไปใช้ประโยชน์

(๔) กำหนด พัฒนาคู่มือมาตรฐาน กลไกการรับรองมาตรฐาน คุณภาพบริการ บุคลากร เทคโนโลยี ผลิตภัณฑ์ และให้การคุ้มครองผู้บริโภคด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

(๕) เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ถ่ายทอดองค์ความรู้ และเทคโนโลยีด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร

(๖) รวบรวม อนุรักษ์ ใฝ่ระวัง คุ้มครอง และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านไทย และสมุนไพร

(๗) ประสานการดำเนินงาน และพัฒนาความร่วมมือด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านไทย การแพทย์แผนจีน และการแพทย์ทางเลือกอื่น ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๘) สนับสนุน กำกับ เร่งรัด ติดตาม และประเมินผล รวมทั้งประสานการปฏิบัติราชการ และการให้บริการด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

(๙) กำกับ ดูแล ส่งเสริม และสนับสนุน การใช้ประโยชน์จากการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร

(๑๐) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก

(๑๑) พัฒนารูปแบบ ส่งเสริม และสนับสนุน เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ และการบริการด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ให้สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล

(๑๒) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของกรม หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ ๓ ให้แบ่งส่วนราชการกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ดังต่อไปนี้

(๑) สำนักงานเลขานุการกรม

(๒) กองการแพทย์ทางเลือก

(๓) กองคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและแพทย์พื้นบ้านไทย

(๔) กองพัฒนายาแผนไทยและสมุนไพร

(๕) กองวิชาการและแผนงาน

(๖) สถาบันการแพทย์แผนไทย

ข้อ ๔ ในกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ให้มีกลุ่มตรวจสอบภายใน เพื่อทำหน้าที่หลักในการตรวจสอบการดำเนินงานภายในกรม และสนับสนุนการปฏิบัติงานของกรม รับผิดชอบงานขึ้นตรงต่ออธิบดี โดยมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบด้านการบริหาร การเงิน และการบัญชีของกรม

(๒) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๕ ในกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ให้มีกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร เพื่อทำหน้าที่หลักในการพัฒนาการบริหารของกรมให้เกิดผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพ และคุ้มค่า รับผิดชอบงานขึ้นตรงต่ออธิบดี โดยมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่อธิบดีเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการภายในกรม
- (๒) ติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการภายในกรม
- (๓) ประสานและดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการร่วมกับหน่วยงานกลางต่าง ๆ

และหน่วยงานภายในกรม

- (๔) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับ

มอบหมาย

- ข้อ ๖ สำนักงานเลขานุการกรม มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) ดำเนินการเกี่ยวกับงานบริหารทั่วไปและงานสารบรรณของกรม
- (๒) ดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านอำนวยการ งานเลขานุการ และการประสานราชการของกรม
- (๓) ดำเนินการเกี่ยวกับด้านการเงิน การบัญชี และงบประมาณของกรม
- (๔) ดำเนินการเกี่ยวกับงานพัสดุ อาคารสถานที่ ยานพาหนะ และระบบสาธารณูปโภคของกรม
- (๕) จัดระบบและดำเนินการบริหารงานบุคคลของกรม
- (๖) ดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านกฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและส่งเสริม

ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

- (๗) ดำเนินการเกี่ยวกับงานนิติกรรมและสัญญา งานเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางแพ่งและอาญา งานคดีปกครอง และงานคดีอื่นที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของกรม

- (๘) ดำเนินการเกี่ยวกับการพิจารณาตรวจสอบคำอุทธรณ์หรือคำโต้แย้งการดำเนินมาตรการ

ทางปกครอง และการระงับข้อพิพาท

- (๙) พัฒนากฎหมาย รวมถึงการปรับปรุง แก้ไข ตรวจสอบ และยกร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ

ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายของกรม ตลอดจนการให้คำปรึกษาและความเห็นทางกฎหมาย

- (๑๐) รับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย รวมทั้งประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย การเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก รวมถึงกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

- (๑๑) ดำเนินการทางวินัย ความรับผิดชอบละเมิด การอุทธรณ์ การร้องทุกข์ และการคุ้มครอง

จริยธรรมของกรม

- (๑๒) ดำเนินการอื่นใดที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการใดของกรม

- (๑๓) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับ

มอบหมาย

- ข้อ ๗ กองการแพทย์ทางเลือก มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนาองค์ความรู้ และคัดกรองศาสตร์การแพทย์แผนจีนและ

การแพทย์ทางเลือกอื่น ตลอดจนผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

(๒) ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการแพทย์แผนจีนและการแพทย์ทางเลือกอื่นที่เหมาะสม

(๓) กำหนด พัฒนาคูณภาพมาตรฐาน และเสนอแนะเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านการแพทย์แผนจีนและการแพทย์ทางเลือกอื่น

(๔) พัฒนารูปแบบ ส่งเสริม และสนับสนุนให้มีบริการการแพทย์แผนจีนและการแพทย์ทางเลือกอื่นผสมผสานในระบบสุขภาพ

(๕) กำกับ ดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการแพทย์แผนจีนและการแพทย์ทางเลือกอื่น

(๖) ประสานความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการแพทย์แผนจีนและการแพทย์ทางเลือกอื่น

(๗) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๘ กองคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและแพทย์พื้นบ้านไทย มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) รวบรวม อนุรักษ์ เฝ้าระวัง คุ้มครอง และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านไทย สมุนไพร และถิ่นกำเนิดสมุนไพร ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๒) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนาองค์ความรู้ ถ่ายทอดเทคโนโลยี และส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านไทย และถิ่นกำเนิดของสมุนไพร

(๓) พัฒนาระบบงานนายทะเบียนกลางและนายทะเบียนจังหวัด พัฒนาศักยภาพ และรับรองสถานภาพหมอพื้นบ้าน รวมทั้งการจดทะเบียนสิทธิในภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

(๔) ดำเนินการเฝ้าระวัง พิทักษ์สิทธิ และการบริหารจัดการกลไกการเข้าถึง และแบ่งปันผลประโยชน์ในภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ทรัพย์สินทางปัญญา มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม และทรัพยากรพันธุกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ

(๕) รับผิดชอบงานเลขานุการและงานวิชาการของคณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและคณะกรรมการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๖) ประสานและสนับสนุนการดำเนินการด้านการแพทย์พื้นบ้านไทยตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการแพทย์แผนไทย

(๗) ประสานความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการแพทย์พื้นบ้านไทย และการแพทย์พื้นบ้านของประเทศอื่น

(๘) กำกับ ดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย และการแพทย์พื้นบ้านไทย

(๙) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๙ กองพัฒนายาแผนไทยและสมุนไพร มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ตรวจสอบ และพัฒนายาแผนไทยและผลิตภัณฑ์สมุนไพร ให้มีคุณภาพมาตรฐาน

(๒) ศึกษา วิจัย และพัฒนาเทคนิคกระบวนการสกัดสมุนไพร รวมทั้งให้บริการผลิตสารสกัดจากสมุนไพร ยาแผนไทย และผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม

(๓) พัฒนาต้นแบบด้านการแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม รวมทั้งโรงงานผลิตยาแผนไทยและผลิตภัณฑ์สมุนไพรตามหลักเกณฑ์และวิธีการผลิตยาที่ดี

(๔) พัฒนาระบบการให้บริการเบ็ดเสร็จ รวมทั้งให้คำปรึกษาในด้านการแปรรูปวัตถุดิบ การผลิตสารสกัดสมุนไพร การผลิตยาแผนไทย การรับรองคุณภาพ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๕) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๐ กองวิชาการและแผนงาน มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการพัฒนาวิชาการ การจัดการความรู้ และจัดระบบคลังความรู้ด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร

(๒) แปลงนโยบายระดับชาติและระดับกระทรวงด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร ไปสู่การปฏิบัติ และจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการ แผนงบประมาณ รวมทั้งเร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๓) เป็นศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารและวิชาการด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร

(๔) กำหนดทิศทาง ประสานความร่วมมือเครือข่ายการผลิต พัฒนามาตรฐานการผลิต และพัฒนากำลังคนด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกในระบบสุขภาพ

(๕) ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ให้กับบุคลากรในระบบสุขภาพ

(๖) ดำเนินการสื่อสาร เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร หรือผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

(๗) เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิชาการและแผนงานกับภาคีเครือข่าย

(๘) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๑ สถาบันการแพทย์แผนไทย มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาองค์ความรู้ด้านเวชกรรมแผนไทย ผดุงครรภ์แผนไทย เภสัชกรรมแผนไทย การนวดไทย และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร

(๒) กำหนด พัฒนาคูณภาพมาตรฐาน กลไกการรับรองมาตรฐาน คุณภาพการบริการ และเสนอแนะเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านการแพทย์แผนไทยและยาแผนไทย

(๓) สนับสนุน ส่งเสริม ศึกษา และพัฒนาการวิจัยทางคลินิกด้านการแพทย์แผนไทย และสมุนไพรให้เป็นระบบตามหลักมาตรฐานสากล ตลอดจนเป็นศูนย์กลางความร่วมมือด้านการวิจัยทางการแพทย์ดั้งเดิมระดับชาติและระดับนานาชาติ

(๔) พัฒนารูปแบบ ส่งเสริม สนับสนุน และจัดให้มีบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสานในระบบบริการสุขภาพ

(๕) ประสาน สนับสนุน และพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการแพทย์แผนไทย กับหน่วยงานการแพทย์ดั้งเดิมของประเทศอื่นและหน่วยงานระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

(๖) ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร ให้แก่หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และประชาชน

(๗) พัฒนามาตรฐานตำรับยาแผนไทย และให้การสนับสนุนกระบวนการในการขึ้นทะเบียนตำรับยาแผนไทยและผลิตภัณฑ์สมุนไพรอื่น

(๘) กำกับ ดูแล ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ด้านเวชกรรมแผนไทย ผดุงครรภ์แผนไทย เภสัชกรรมแผนไทย การนวดไทย และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์แผนไทย และสมุนไพร

(๙) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑

ปิยะสกล สกลสัตยาทร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการ และหน้าที่และอำนาจของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจที่เพิ่มขึ้นและเหมาะสมกับสภาพของงานที่เปลี่ยนแปลงไป อันจะทำให้การปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่และอำนาจมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้